

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

Vnde coeperit Arianorum haeresis. Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

quo ab eo desitum est scribere, initium historię ducere statuo.

Vnde cœperit Arianorum hæresis. CAP. II.

CVM nefarij illi & impij tyrāni extincti essent, Maxē-
tius videlicet, Maximinus & Licinius, grauis persecu-
tionis procella, quam furie illæ, non aliter atque tur-
bines quidam in ecclesia Dei cōcitauerant, sedatur, & sæua
ventorum violentia cōpressā, stabilis & diuturna Christi
gregi tranquillitas affertur. Nam Constantinus omni ge-
nere laudis florentissimus, qui non ab hominibus, neq; per
hominem, sed cœlitus à Deo more sancti apostoli ad illius
muneris administrationem vocatus erat, huius pacis eccle-
siis author fuit. Siquidem leges conscripsit, quibus & ho-
stias simulachris vetuit immolari, & ædes sacras extruendas
fanciuit. Quinetiam præsides, quorum mentes fides Chri-
stiana imbuerat, gentibus ac prouinciis præfecit, deditque
illis mandatum, vt sacerdotes honore afficerent: illis autē,
qui eosdem contumeliose insectari aggredierentur, exitium
minatus est. Quo quidem tempore, alij ecclesias dirutas de
integro erexere: alij alias ampliores splendidioresque ex-
dificauēre. His rebus hoc loco cōstitutis, nostri animi gau-
dio perfusi & voluptate, aduersariorum autem tristitia &
mœrore confecti fuerunt: quandoquidem simulachrorum
delubra occlusa: in ecclesiis Christianorum dies festi, &
crebri conuentus celebrati. Verū nequam & inuidus dæ-
mon, generis humani pernicies, cum statum ecclesiæ Dei
tam secundo ac prospero flatu ferri cerneret, nullo modo
pati potuit, sed subdola ac pestifera consilia excogitare cœ-
pit, omnesque sedulo peruestigauit modos, quibus eam
tam præclare ab vniuersitatis opifice & moderatore guber-
natam penitus euerteret. Nam cum animaduerneret genti-
lium errorem suis integumentis euolutum, & varias ac mul-
tiplices Dæmonum fraudes perspicuè deprehensas, & crea-
turā à quā plurimis nulla amplius dignatam veneratione,
sed pro illa creatorem laude & præconiis celebratum, id-
circo deinceps non apertè contra Deum ac seruatorem no-
strum bellum ciere, sed cum homines quosdā nomine qui-
dem Christianos, re tamen ipsa ambitionis & inanis gloriæ
seruos

Gal. 1.

THEODORITI HISTOR.

feruos repperisset, his tanquam instrumentis ad suos veterarios conatus perficiendos valde idoneis vti cœpit. Atque istorum opera complures in veterem induxit errorem, non quòd creaturam denuo coli efficiebat, sed quòd ita comparauit, vt Creator & Opifex mundi in eodem cum creaturæ ordine constitueretur. Verùm quo in loco huius erroris primum iecerit fundamenta, & quomodo peruersæ doctrinæ zizania profeminauerit, iam explicaturus venio. Alexandria ciuitas est amplissima, & maxima hominum multitudine frequētata, quæ non AEGYPTI solum, verùm etiam Thebaidis, & Lybiæ, quæ AEGYPTO adiacent, principatum obtinet. Cuius episcopatum post Petrum illum in fidei certamine victorem & athletam egregium, qui impijs tyrannis quos supra posui, regnantibus est martyrij coronam consecutus. Achilles ad exiguum tempus administrauit, eiusque ecclesiæ clauum tenuit. Huic successit Alexander, doctrinæ euangelicæ propugnator acerrimus. Per idem tempus, Arius, qui in numerum presbyterorum ascriptus erat, cuiq; sacrarum literarum interpretatio concredita, cum videret Alexandrum ad episcopatus gubernacula designatum, inuidiæ flammam qua incendebatur, minimè reprimere, sed ea vehementius inflàmatus, materiam cõtentionis & discordiæ indies aucupari laborauit, ac tametsi in præstabilè eximiâq; Alexandri viuendi rationem aciem acriter intendendo, nihil ad falsam criminationem contra eum confingendam potuit omnino reperire, tamè æstus inuidiæ eum quiescere nõ finit. Istum igitur, cum hostis veritatis Diabolus nactus esset, eius conatibus Ecclesiã procellis miscere exagitareq; instituit. Nã psuasit illi, vt Apostolicę Alexãdri doctrinę apertè resisteret. Itaq; vt Alexander Sacrarũ literarũ disciplinæ obsecutus, filium patri honore parè, eandèq; habere cum Genitore substãtiam docuit, Sic Arius palam contra veritatem pugnans, eum creatum & factum affirmauit. Quinetiam adiecit, tempus aliquando fuisse, cum nõ erat, & alia nonnulla, quæ ex eius libris multo apertius possunt intelligi. Atque ista non in ecclesia solum, verum etiam extrà in circulis & congressibus hominum disserere cœpit. Per ædes quoque circum circa grassari, vt quos posset, in istorum errorum laqueos induceret. Alexander igitur doctrinæ apostolicæ

stolicæ patronus, primum hortatione & consilio eum à sententia deducere tentat. Cæterum ubi Corybantum more insanire vidit, & impiam doctrinam palam prædicare, de dignitate sacerdotali dimouet: euangelij præcepto obsecutus, Si oculus tuus dexter scandalizet te, erue eum & projice abs te. *Mat. 5.*

Primariorum Episcoporum enumeratio.

CAPVT III.

Eodem tēpore Syluester Romanæ ecclesiæ gubernaculū tenuit, successorq; fuit Miltiadis illius, qui post Marcellinum, virum persecutionis temporibus magna gloria planè nobilitatum, ad eiusdem ecclesiæ episcopatum gerendum delectus fuit. Antiochiæ autem episcopatum, mortuo Tyranno, cum pax iam in ecclesiis vigere inciperet, obtinuit Vitalius, qui ecclesiam ibi à tyrannis dirutam, in Palæa, ædificauit. Huic successit Philogonius, qui & temporibus Licinnij singulare studium in verè pietatis defensione declarauit. & quæ videbantur ecclesiæ illius ædificio deesse, sua opera adiicienda curauit. Episcopatus verò Hierosoly morū, post Hermonam delatus fuit Macario, qui ob beatam viuendi rationem, & multiplicia bona, quibus exornatus fuit, vere nomini suo respondit. Per idem tempus episcopatus Constantinopolitani ministerium obtinuit Alexander, vir donis planè apostolicis decoratus. Quo quidē tempore Alexander Alexandria Episcopus, cum videret Arium ambitionis æstu incensum furere, & eos, quos pestifera in Deum blasphemia irretierat, in vnum cogere, conuentus præterea separatim celebrare, eius impiam blasphemiam ecclesiarum præsidibus per epistolas significauit. Quarum vnam ad gentilem suum per scriptā, qua perniciosi Arii conatus perspicuè explanantur, primum in historia ponam, quò nemo suspicetur me has res, quas de eo scriptis persequor, meopte ingenio confinxisse. Deinde epistolam Arii, post illam alias quoq;, inferam, quæ sunt ad hanc historiam propterea per necessariā, quòd & eius veritati testimonio esse possint, & res gestas multo planius edocere. Alexander autem Episcopus Alexandria ista, quæ sequuntur, ad gentilem suum scribit.

Palæa locus quidam sic dictus, vide post li. 2. ca. 31. & li. 3. ca. 4.

Epistola